

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Kfv.VI.35.266/2024/11.

A tanács tagjai: Dr. Kurucz Krisztina a tanács elnöke
Dr. Horváth Tamás előadó bíró
Dr. Vitál-Eigner Beáta bíró
Dr. Bernáthné dr. Kádár Judit bíró
Dr. Rák-Fekete Edina bíró

A felperes: felperes
cím1

A felperes képviselője: Dr. Vörös Gábor ügyvéd
cím2

Az alperes: Agrárminiszter
cím3

Alperesi képviselője: Kovács Kond Ügyvédi Iroda
eljáró ügyvéd: Dr. Kovács Kond
cím4

A per tárgya: agrártámogatási ügyben indult közigazgatási jogvita

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: felperes

A felülvizsgálni kért jogerős határozat száma: Szegedi Törvényszék 2024. augusztus 28. napján kelt 2.K.700.634/2024/8. számú ítélete

Rendelkező rész

A Kúria a Szegedi Törvényszék 2.K.700.634/2024/8. számú ítéletét megváltoztatja, az alperes EUJF/377-2/2024. számú határozatát – az elsőfokú határozatra is kiterjedően – megsemmisíti, és az elsőfokú hatóságot új eljárás lefolytatására kötelezi.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 60.000 (azaz hatvanezer) forint elsőfokú és 165.000 (azaz százhatvanötezer) forint felülvizsgálati perköltséget.

A kereseti és a felülvizsgálati eljárási illeték az állam terhén marad.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A elsőfokú hatósághoz (a továbbiakban: elsőfokú hatóság) 2022. május 13. napján 3371807810 iratazonosító számon 40 anyatehénre a felperes átmeneti nemzeti anyatehén támogatás kifizetése és egységes területi támogatás iránti kérelmet terjesztett elő.

[2] A hivatal számítógépes adatbázisa, a TER (a továbbiakba: TER) adattartama alapján az anyatehén egyedek esetében 2022. október 1. és 2022. december 31. közötti időszak szaporítási eseményeinek bejelentésére 2023. január 13. napján történt. Az elsőfokú hatóság a 2022. december 12. napján kelt 3414511391 iratazonosító számú levelében tájékoztatta a felperest egyebek mellett arról, hogy csak a tárgyév december 31. napjáig benyújtott szaporítási eseményekkel kapcsolatos bejelentések kerülhetnek figyelembevételre az eljárás során.

[3] Az elsőfokú hatóság ezt követően 3450801261 iratazonosító számú 2023. június 23. napján kelt határozatával a felperes kérelmét elutasította. Indokolása szerint a felperes nem jogosult az anyatehén tartás átmeneti nemzeti támogatására, mert a támogatható egyedek száma kisebb, mint a minimálisan támogatható létszám (3 egyed), ezért a kérelem nem felel meg az Európai Mezőgazdasági Garancia Alapból finanszírozott egységes területalapú támogatás, valamint az ahhoz kapcsolódó átmeneti nemzeti támogatás igénybevételével kapcsolatos egyes kérdésekről szóló 5/2015. (II. 19.) FM rendelet (a továbbiakban: Jogcímrendelet) 13. § (4) bekezdésében foglaltaknak. Az elsőfokú hatóság a határozatában kifejti, hogy a 40 db egyed elutasítására azért került sor, mert a kérelmezett egyedekhez késsve bejelentett vagy utólagosan módosított bizonylat tartozik, így a vonatkozó egyedek támogatásra nem jogosultak.

[4] A felperes fellebbezése folytán eljáró alperes az EUJF/377-2/2024. számú határozatával az elsőfokú határozatot - az indokolás részbeni megváltoztatásával - helybenhagyta. A másodfokú határozat érdemben fenntartotta az elsőfokú hatóság döntését és indokolását, a jogszabályi hivatkozást módosította egy ponton figyelemmel arra, hogy a szaporítási események késedelmes bejelentései táblázatnál alkalmazott határidőkre alkalmazott jogszabályhely nem volt helytálló.

A felperes keresete és az alperes védírata

[5] A felperes keresettel támadta az alperes határozatát, kérve annak megsemmisítését és az eljáró hatóság új eljárás lefolytatására kötelezését. Előadta, hogy alperes eljárása során a kérelme elbírálása szempontjából releváns rendelkezéseket figyelmen kívül hagyott, a jogszabályokat tévesen értelmezte, amelyből helytelen jogi következtetésre jutott azzal kapcsolatban, hogy a kérelemben megjelölt 40 darab anyatehén közül egyik egyed után sem jogosult átmeneti nemzeti anyatehéntartás támogatásra. Sérelmezte továbbá, hogy az elsőfokú hatóság változatlan jogszabályi környezetben megváltoztatta korábbi gyakorlatát, ugyanis a 2021. év utolsó negyedévére szóló szaporítások bejelentéseit - hasonlóan a 2022. évihez - a következő évben tette meg, amelyet nem szankcionált.

[6] A felperes ismertette az állatállomány-nyilvántartásra vonatkozó uniós és nemzeti jogszabályokat, amelyek álláspontja szerint nem tartalmaznak rendelkezést a szaporítások nyilvántartásba vételének kötelezettségéről. Előadta, hogy a TER rendszer és annak bizonylatai jogilag nem léteznek és semmiképpen nem minősülhet közhiteles adatbázisnak, ugyanis sem az állattenyésztés részletes szabályairól szóló 45/2019. (XII. 25.) AM rendelet, sem pedig az állattenyésztés szabályozásához szükséges törvényi szintű rendelkezésekről szóló 2019. évi LVI. törvény nem említi ezt az adatbázist. Az alperes a Jogcímrendelet 13. § (3) bekezdés utolsó mondatrészét figyelmen kívül hagyja, amely világosan megszabja a bejelentendő adatok körét és a hatósági vizsgálat tárgyát az ellésekhez tartozó szaporítások bejelentésére korlátozza. A Jogcímrendelet 13. § (3) bekezdés c) pontja speciális szabály a rendelet 7. § (2b) bekezdésében foglalt általános szabályhoz képest, így a bejelenteni szükséges adatok köre alatt csupán az ellésekhez tartozó szaporításokat kell érteni. Előadta, hogy az alperes figyelmen kívül hagyta a Bizottság 1306/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletnek az integrált igazgatási és ellenőrzési rendszer, a kifizetések elutasítására és visszavonására vonatkozó feltételek, valamint a közvetlen kifizetésekre, a vidékfejlesztési támogatásokra és a kölcsönös megfeleltetésre alkalmazandó közigazgatási szankciók tekintetében történő kiegészítéséről szóló 640/2014/EU felhatalmazáson alapuló rendeletének (a továbbiakban: 640/2014/EU rendelet) 30. cikk (4) bekezdés d) pontját. Határozatában csupán annyit rögzített, hogy a felperes által hivatkozott szöveg változott, nem alkalmazandó, de ennek indokát nem adta, amellyel az indoklási kötelezettségét súlyosan megszegte. Ezeken felül pedig azt is kifogásolta, hogy az első és a másodfokú hatóság az eljárási határidőket nem tartotta be, az eredeti kérelem benyújtásához képest közel kettő év telt el.

[7] A felperes sérelmezte, a nemzeti jogalkotó annak ellenére, hogy az alkalmazandó uniós jogi normákban nincs szabályozva, egyértelműen előírja a kifizetés feltételeként a szaporítási események TERbe történő bejelentését. Álláspontja szerint a Jogcímrendelet 7. § (2b) bekezdés és 13. § (3) bekezdés c) pont ellentétes az uniós szabályozással és sérti a jogbiztonság követelményét.

[8] Az alperes védiratában a kereset elutasítását kérte. Előadta, a felperes első alkalommal a keresetében sérelmezte azt, hogy habár a 640/2014/EU rendelet 30. cikk módosított (4) bekezdése 2021. január 1. napjától alkalmazandó, az eljáró hatóságok mégis a 2022. évtől alkalmazzák a (szigorúbb) gyakorlatot. A felperes ezzel a fellebbezésében nem érvelt, ezért hivatkozása ellentétes a Kp. 78. § (4) bekezdésében foglalt rendelkezéssel.

[9] Az alperes a keresetben foglaltakkal kapcsolatban arra hivatkozott, hogy a Jogcímrendelet 7-9. §-ai valamennyi, az állattenyésztési ágazatban alkalmazandó átmeneti nemzeti támogatás közös szabályait tartalmazzák, így az átmeneti nemzeti anyatehén tartás

támogatás szabályait is. A szarvasmarha szaporítások adatainak gyűjtését szolgáló TER felé történő bejelentésre vonatkozó határidő be nem tartása az érintett állat tekintetében meg nem felelésnek minősül és e körben hivatkozott a Kúria Kfv.35.597/2021/8. számú döntésére. A TER közhiteles nyilvántartásnak minősül, és a jogszabályi rendelkezéseknek megfelelően 2022. december 1. napjától a szarvasmarha tartóknak lehetőségük van a szaporítások bejelentése tekintetében a teljes tárgyévet lefedni úgy, hogy a pároztatásokat és termékenyítéseket az időben előremenően 2022. december 1-től maximum az év végéig, 2022. december 31-ig bejelentsék. Ez azt is jelenti, hogy azok a tartók, akik a teljes évet lefedve jelentették a szaporítási eseményeket, továbbra is megtehetik ezt függetlenül attól, hogy az adott szaporítási esemény záróidőpontja átnyúlik a következő évre.

[10] A Jogcímrendelet 7. § (2b) bekezdése alapján mind a tárgyévi elléshez tartozó, mind pedig a tárgyévben történt szaporítások vonatkozásában a tárgyév december 31. napjáig megtett bejelentés fogadható el. Kifejtette, hogy a keresetlevélben hivatkozott 640/2014/EU rendelet 30. cikkének módosított (4) bekezdés *e*) pont szerinti mentesség jelen ügyben nem alkalmazható, mert az érintett állatokat ugyanezen rendelkezés *d*) pontja alapján az első ténymegállapítás után nem meghatározott állatoknak kell tekinteni.

Az elsőfokú bíróság ítélete

[11] Az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította.

[12] Indokolásában a perbeli jogkérdést akként fogalmazta meg, hogy a 2022. október 1. napjától 2022. december 31. napjáig terjedő háremszerű pároztatás bejelentésére meddig kerülhetett sor jogszerűen és az mikortól minősül késedelmesnek. Megállapította, hogy e jogkérdéssel egyező, azonos jogszabályi környezetben meghozott, precedensként irányadó döntést a Bírósági Határozatok Gyűjteményében nem lelt fel. Tényként rögzítette, hogy felperes a támogatási jogosultság hiányát 4 db borjúra nem vitatta, továbbá elismerte, hogy a hatósági eljárásban hozott határozatban szereplő egyedek vonatkozásában a háremszerű pároztatások bejelentésére nem került sor 2022. december 31. napjáig, ugyanakkor álláspontja szerint magatartása nem sért jogszabályt.

[13] Az elsőfokú bíróság kifejtette, a kérelem benyújtásakor hatályos Jogcímrendelet 7. § (2b) bekezdésének szöveghű értelmezéséből egyértelmű, hogy az alkalmazott háremszerű pároztatásokat a TER-ben a tárgyév december 31-éig hibátlanul be kell jelenteni, amelynek a felperes késedelmesen, 2023. január 13. napján tett eleget annak ellenére, hogy a bejelentés határidejére az elsőfokú hatóság külön tájékoztató levélben felhívta a figyelmét. Az a körülmény, hogy a határidőre vonatkozó szabályokat felperes a korábbi gyakorlatot követve figyelmen kívül hagyta, nem mentesíti a felelősség alól, ahogyan az sem, hogy a megelőző tárgyévben a késedelmes bejelentést a hatóság nem szankcionálta.

[14] A TER létjogosultságát és közhitelességét a perben nem vizsgálhatta, ugyanis az az alperes határozatának jogszerűsége szempontjából nem bírt jelentőséggel.

[15] A Jogcímrendeletben a 7. § (2b) bekezdést és a 13. § (3) bekezdés *c*) pontját az állattenyésztési ágazatban alkalmazandó termeléshez kötött közvetlen támogatásokról szóló

III. fejezet tartalmazza. E fejezet 4. címe a közös szabályok között a 7. § (2b) bekezdésében általános jelleggel teszi az állattenyésztési ágazatban, így az anyatehéntartásban is alkalmazandó támogatás feltételévé a szaporítási adatok TERbe történő bejelentését a tárgyév december 31. napjáig. Az anyatehén támogatásra vonatkozó további szabályokat, követelményeket a III. fejezet 7. alcíme tartalmazza, amely azonban a felperes állításával szemben nem minősül a 7. § (2b) bekezdéséhez képest speciális szabálynak, nem rontja le annak rendelkezéseit, hanem az általános feltételeken felül további feltételeket határoz meg a támogatásra való jogosultság körében.

[16] A Jogcímrendelet vonatkozó részei megfelelnek a jogbiztonság követelményének, a jogszabály szövege világos, a jogalkalmazás során felismerhető normatartalmat hordoz. A norma hatását tekintve kiszámítható és előre pontosan látható helyzetet teremt a címzettek számára, és a felperes állításával szemben a megfogalmazása nem enged teret a szubjektív, önkényes jogalkalmazásnak. Ítéletében kiemelte, hogy a tagállamoknak lehetősége van a jogosultsági kritériumok vonatkozásában részletszabályok kidolgozására és mérlegelési jogkörrel rendelkeznek a támogatásra való jogosultság feltételeinek meghatározása tekintetében, e körben pedig hivatkozott az Európai Unió Bírósága a 2024. július 4. napján meghozott C-538/22. számú (ECLI:EU:C:2024:568) ítéletére.

[17] Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az alperes tényállás-tisztázási és indokolási kötelezettségének maradéktalanul eleget tett. A releváns törvényi előírásoknak megfelelő döntést hozott, mely döntés nem ellentétes a keresetlevélben felhívott nemzeti és uniós jogszabályokkal. Az alperes döntése annak jogalapját is megfelelő részletességgel tartalmazza.

A felülvizsgálati kérelem és az ellenkérelem

[18] Az elsőfokú ítélettel szemben a felperes felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő, amelyben a döntés hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását kérte.

[19] Kezdeményezte, hogy a bíróság indítványozza az Európai Bíróság előzetes döntéshozatali eljárását. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság megsértette a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 2. § (2) bekezdésében foglalt tisztességes eljárás elvét azzal, hogy uniós jogba ütköző tagállami normákat alkalmazott, illetve egyes közösségi jogi rendelkezéseket figyelmen kívül hagyott.

[20] Az uniós jogba ütközés körében a felperes megismételte a keresetlevelében foglaltak egy részét, mely szerint a Jogcímrendelet 7. § (2b) bekezdése és a 13. § (3) bekezdés c) pontja ellentétes a 841/2021/EU felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet preambuluma (3) pontjával, a 639/2014/EU felhatalmazáson alapuló rendelet 53. cikkének (4) bekezdésével, a 640/2014/EU rendelet 30. cikkével, az 1760/2000/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 3., 5., 7. és 10. cikkeivel, a 64/432/EK Tanácsi irányelv 14. cikkével, valamint a 21/2004/EK tanácsi rendelet 3. és 5. cikkeivel.

[21] Az uniós normák álláspontja szerint egyértelműen rögzítik a nyilvántartási adatok körét, a rendszer működését, az érintettek kötelezettségeit, és a határidőket. Semmilyen vonatkozásban nem lehet találni utalást arra, hogy a szaporítási adatokat érintenék az előírások. Utalt arra, hogy a hazai szabályozás sem említ szaporításokat, és a TER rendszer létre is csak a 188/2019. (VII. 30.) Korm. rendelet szövegéből lehet következtetni. Az EU rendeleteinek szövege alapján ugyanakkor a tagállamoknak meg kellene határozniuk azokat a referencia időpontokat, amelyek alapján az egyéb feltételeket vizsgálják. Ez a hazai szabályozásban elmaradt.

[22] A Jogcímrendelet és a benne hivatkozott 188/2019. (VII. 30.) Korm. rendelet túl azon, hogy ellentétes az uniós normákkal, a jogállami feltételeknek sem felel meg, mivel kizárólag általános megfogalmazásokat alkalmaz, amelyekből nem egyértelmű, hogy pontosan milyen kötelezettsége van az állattartóknak. A jogszabályokra a kohézió teljes hiánya jellemző, más-más fogalmakat határoznak meg, mást értenek adatbázis, informatikai rendszer alatt. Ezen felül a hazai jogszabályokban nem szabályozott, így nem egyértelmű, hogy mit kell szaporítási eseménynek tekinteni, a bejelentési kötelezettségnek mi az eredeti határideje, mit kell a TER alatt érteni, ezen felül pedig az sem világos, hogy a Jogcímrendelet 7. § (2b) bekezdésében írt TER megegyezik-e a Jogcímrendelet 13. § (3) bekezdés c) pontjában foglalt központi adatbázissal. Kiemelte, hogy a 640/2014/EU rendeletet 30. cikk (4) bekezdésének d) pontja szerinti referencia időpontnak tekinti a Jogcímrendelet 7. § (2b) bekezdésében rögzített tárgyév december 31-ét, így nem világos, hogy amennyiben ez egy olyan referencia időpont, amely referencia-időpont előtti késedelmes bejelentés a 640/2014/EU felhatalmazáson alapuló rendeletet 30. cikk (4) bekezdés e) pontja szerint még nem vonja maga után azon jogkövetkezményt, mikor is az érintett állatot meg nem határozottnak kell tekinteni, úgy mi a bejelentési kötelezettség „eredeti” határideje.

[23] Felülvizsgálati kérelmében a felperes hivatkozik arra is, hogy a Jogcímrendelet rendelkezéseit az elsőfokú bíróság tévesen értelmezte az eljárás során. Hivatkozik arra is, hogy az elsőfokú bíróság és a hatóságok tévesen értelmezték a jogi szabályozást, a Jogcímrendelet 13. § (3) bekezdésének c) pontja a speciális szabály a rendelet 7. § (2b) bekezdésében foglalt általános szabályhoz képest, így a bejelenteni szükséges adatok köre alatt a lex specialis derogat legi generali jogértelmezési elv alapján egyértelműen az ellésekhez tartozó szaporításokat kell érteni.

[24] Álláspontja szerint mindkét eljáró hatóság megfeledezett arról, hogy korábban a 2021. és 2022. évre bejelentésre kerültek háremszerű és szabad pároztatás űrlapok, amelyen a kifogásolt egyedek kivétel nélkül szerepelnek. Ez utóbbi időszakra bejelentett szaporítási események jelentősége, hogy kizárólag ezek alapján történhetek a tehénállományban olyan vemhesülések, amelyekből 2022 évben született borjú. A kifogásolt szaporítási esemény időszakából (2022. október 01. - 2022. december 31.), és a szarvasmarha faj átlagosan 285 napos vemhességi idejéből fakadóan az első és másodfokon eljáró hatóságok által sérelmezett pároztatás alatt vemhesült tehének 2023. július hónapban kezdhettek elleni legkorábban. Ezek az ellések már a 2023. évi egységes kérelemben kezdeményezett támogatás szempontjából bírnak jelentőséggel, nem érintik a 2022 évi kérelmet.

[25] A felperes sérelmezi azt is, hogy a bejelentési kötelezettségét nem elmulasztotta, és nem a hatóság felhívására pótolta, hanem késedelmesen teljesítette, így esetében a hatóságnak és az eljáró bíróságnak hivatalból alkalmaznia kellett volna a 640/2014/EU felhatalmazáson

alapuló rendelet 13. cikk (1) bekezdését. Ennek körében hivatkozott a Kúria Kfv.35.256/2021/5. számú döntésére.

[26] Az alperes a felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte. Álláspontja szerint a tagállamoknak lehetősége van a jogosultsági kritériumok vonatkozásában részletszabályok kidolgozására és mérlegelési jogkörrel rendelkeznek a támogatásra való jogosultság feltételeinek meghatározása tekintetében, e körben hivatkozott az Európai Unió Bírósága 2024. július 4. napján meghozott C-538/22. számú (ECLI:EU:C:2024:568) ítéletére.

[27] Utalt a 640/2014/EU rendelet 30. cikk (4) bekezdésére, melynek értelmében akkor lehet meghatározottnak tekinteni az egyedeket olyan meg nem felelés esetén, amely az állatokkal kapcsolatos események számítógépes adatbázisba történő késedelmes bejelentéséhez kapcsolódik, ha a bejelentésre a birtokon tartási időszak kezdete vagy a 639/2014/EU felhatalmazáson alapuló rendelet 53. cikkének (4) bekezdésével összhangban meghatározott referencia-időpont előtt került sor. Jelen esetben a bejelentés 2022. december 31. napját követően, vagyis elkészen történt, ami jogszerűen eredményezte az érintett egyedek elutasítását.

[28] A Kúria Kfv.35.597/2021/8. számú ítéletére is hivatkozott, amely nyilvántartásba való késedelmes bejelentés kapcsán egyértelműen rögzíti, hogy a szaporítási bejelentések és azok regisztrációja lényeges támogatási feltétel, így az ezeket érintő hiba releváns, tehát arra nézve nem alkalmazható a 640/2014/EU rendelet 30. cikk (4) bekezdés *d)* pontja. A Jogcímrendelet 7. § (2b) bekezdésének szöveghű értelmezéséből egyértelműen következik, hogy a háremszerű pároztatásokat a TER-ben tárgyév december 31-éig hibátlanul be kellett jelenteni, függetlenül az ellésektől és azok időpontjától, amelynek a felperes késedelmesen tett eleget, annak ellenére, hogy a bejelentés határidejére külön tájékoztató levél került kiküldésre. A Jogcímrendelet 13. § (3) bekezdésének *c)* pontja nem rontja le a 7. § (2b) bekezdését, hanem az általános feltételeken felül további kritériumokat határoz meg a támogatásra való jogosultság körében.

[29] Előadta, hogy a jelen ügyben a 640/2014/EU rendelet 13. cikk (1) bekezdésében előírtak nem relevánsak, mivel nem arról van szó, hogy felperes a támogatási kérelmét vagy az ahhoz kapcsolódó igazoló dokumentumot késedelmesen nyújtotta volna be.

A Kúria döntése és jogi indokai

[30] A felperes felülvizsgálati kérelme alapos.

[31] A Kúria a Kp. 115. § (2) bekezdése folytán alkalmazandó Kp. 108. § (1) bekezdésének, továbbá a Kp. 120. § (5) bekezdésének megfelelően a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelem keretei között, a rendelkezésre álló iratok és bizonyítékok, a vitatott közigazgatási cselekmény megvalósításának időpontjában fennálló tények alapján vizsgálta felül.

[32] A Kp. 85. § (1) bekezdése alapján a bíróság a közigazgatási tevékenység jogszerűségét a kérelem korlátai között vizsgálja, a (2) bekezdése kimondja, hogy a bíróság a közigazgatási tevékenység jogszerűségét – ha törvény eltérően nem rendelkezik – a megvalósításának időpontjában fennálló tények alapján vizsgálja. A bíróság hivatalból vesz figyelembe - a (3) bekezdés *b)* pont értelmében - a közigazgatási cselekménynek az ügyben nem alkalmazandó jogszabályi rendelkezésre alapítását.

[33] A Kp. 89. § (1) bekezdés *a)* és *b)* pontjai szerint a bíróságnak csak jogszabálysértés esetén van lehetősége a közigazgatási határozatot, mint közigazgatási cselekményt megváltoztatni, megsemmisíteni, vagy hatályon kívül helyezni és szükség esetén a közigazgatási szervet új eljárásra kötelezni.

[34] A Kúria először a Jogcímrendelet 7. § (2b) bekezdésében foglaltak értelmezését vizsgálta. Az anyatehéntartás támogatás konkrét feltétele a Jogcímrendelet 7. § (2b) bekezdésében foglaltak teljesítése, amely alapján az adott támogatási jogcím vonatkozásában igényelt állatokra vonatkozó adminisztratív ellenőrzés során kizárólag azon szaporítási események (beleértve a háremszerű és szabad pároztatásokat is) tekinthetők a támogatás szempontjából elfogadhatónak, és támogatás csak azon adatok figyelembevételével állapítható meg, melyek a TERbe az arra rendszeresített bizonylaton és formában tárgyév december 31-éig hibátlanul bejelentésre kerülnek.

[35] A Jogcímrendelet 7. § (2a) bekezdése értelmében az adott támogatási jogcím vonatkozásában igényelt állatokra és a tenyészetekre vonatkozó adminisztratív ellenőrzés során kizárólag azon adatok tekinthetők a támogatás szempontjából elfogadhatónak és támogatás csak azon adatok figyelembevételével állapítható meg, amelyek az ENAR nyilvántartásba a támogatási kérelem benyújtási időszak végéig bejelentésre kerültek. Figyelemmel kell lenni a szarvasmarhafajok egyedeinek jelöléséről, valamint az Egységes Nyilvántartási és Azonosítási Rendszeréről szóló miniszteri rendelet (a továbbiakban: Szarvasmarha ENAR rendelet) szerinti bejelentési határidőkre.

[36] Megállapítható, hogy a felperes által alkalmazott minden háremszerű pároztatást hibátlanul be kellett jelenteni a TER-ben tárgyév december 31-éig, függetlenül az ellésektől és azok időpontjától. Nem kizárólag a tárgyévben ellést eredményező szaporítási eseményeket kell bejelenteni, hanem a tárgyévben történt valamennyi szaporítási eseményt.

[37] A Kúria ezt követően vizsgálta a Jogcímrendeletnek az ügyben ugyancsak vitatott 13. § (3) bekezdésének viszonyát a 7. § (2a) bekezdéshez, illetve ez utóbbi értelmezésére való kihatását.

[38] A Jogcímrendelet 13. § (3) bekezdése szerint kifejezetten az anyatehéntartás termeléshez kötött támogatásának feltétele, hogy a mezőgazdasági termelő

a) gondoskodik a 188/2019. (VII. 30.) Korm. rendeletben foglaltak szerinti apaállat-használatról,

b) gondoskodjon a tenyészetében lévő állatállományra vonatkozóan a Szarvasmarha ENAR rendelet szerinti jelölésről és nyilvántartásról,

c) gondoskodjon a 188/2019. (VII. 30.) Korm. rendeletben foglaltak szerinti apaállat-használatról és a támogatásra bejelentett állatállományában központi lajstromszámmal ellátott, a (2) bekezdés alapján támogatható fajtájú tenyészbikát vagy mélyhűtött spermát, petesejtet vagy embriót használ, valamint gondoskodik a tárgyév január 1. és a birtokon tartási idő lejáratá között történt ellésekhez tartozó termékenyítések (fedeztetések), szabad és háremszerű pároztatások és embrió-átültetések központi adatbázisban történő regisztrációjáról,

d) a támogatásra bejelentett tenyészetében – 50 %-ot meghaladó mértékben – hústermelés céljára tartson borjakat és a kérelmezett állatok legalább 30 %-ának legyen ellése a tárgyév január 1-jétől december 31-ig tartó időszak során, és

e) a kérelmezett állattól a birtokon tartási idő alatt született borjakat születésük napjától kezdődően legalább egy hónapon keresztül az anyjukkal azonos tenyészetben tartsa,

f) kérelmezett állatállományát a támogatási kérelem benyújtásának időpontjától gümőkór-, brucellózis- és leukózismentes tenyészetben tartja.

[39] Az elsőfokú bíróság és az alperes értelmezésében a Jogcímrendelet 13. § (3) bekezdése többletkötelezettséget tartalmaz jelen támogatás igénybevételére nézve, amit a nemzeti jogalkotó az uniós jog felhatalmazása alapján állapított meg. A bejelentések elmulasztása esetére eszerint ez minden további nélkül feljogosítja a hatóságot a támogatás megvonására. Nem vizsgálta ezért sem az alperes, sem az elsőfokú bíróság tételesen az idézett előírásokhoz rendelt jogkövetkezmények tartalmát, különösen azt, hogy van-e különbség a Jogcímrendelet 7. § (2a) bekezdésében meghatározott, többféle állattartásra közösen meghatározott általános kötelezettség vonzataihoz képest az azokban történt mulasztása esetére. Ebből jutottak arra a következtetésre, hogy a 640/2014/EU rendelet 13. cikk (1) bekezdésében foglaltaknak az ügyben egyáltalán nincs jelentőségük.

[40] A 640/2014/EU rendeletet alkalmazni kell a 2023. január 1. előtt benyújtott közvetlen kifizetésekkel kapcsolatos kérelmekre is a 2021/2116 európai parlamenti és tanácsi rendeletnek a közös agrárpolitika keretében működő integrált igazgatási és kontrollrendszer, valamint a feltételeességhez kapcsolódó közigazgatási szankciók alkalmazása és kiszámítása tekintetében történő kiegészítéséről szóló 2022/1172 felhatalmazáson alapuló rendelet (16) preambulumbekkezdése szerint. Figyelemmel arra is, hogy magát a 640/2014/EU rendeletet e jogszabály 13. cikke hatályon kívül helyezte.

[41] A 640/2014/EU rendeletben a késedelmes benyújtásról szóló 13. cikk (1) bekezdés első albekezdésének rendelkezése szerint, a vis maior esetek és rendkívüli körülmények kivételével az e rendelet szerinti támogatási vagy kifizetési kérelmeknek a Bizottság által az 1306/2013/EU rendelet 78. cikkének b) pontja alapján megállapított végső határidőt követő benyújtása munkanaponként 1 %-os csökkentést eredményez azon az összegekből, amelyekre a kedvezményezett a kérelmek határidőig történő benyújtása esetén jogosult lett volna.

[42] Az alperes szerint ez a rendelkezés csak akkor alkalmazandó, ha a 640/2014/EU rendelet 30. cikk (4) bekezdése nem zárja ki. Akkor tehát, ha a feltárt meg nem felelés a nyilvántartásban, a marhalevélben vagy az állatokra vonatkozó számítógépes adatbázisban szereplő hibás bejegyzésekkel kapcsolatos, de az adott támogatási rendszer vagy támogatási intézkedés a 639/2014/EU felhatalmazáson alapuló rendelet 53. cikkének (4) bekezdésében meghatározottakon kívüli jogosultsági feltételek teljesítésének ellenőrzése szempontjából nem releváns. A relevancia megállapítása szempontjából az alperes a Kúria Kfv.35.597/2021/8. számú ítéletére hivatkozott.

[43] Megállapítható azonban, hogy e kúriai döntés a Jogcímrendelet 13. § (3) bekezdésének értelmezéséhez kapcsolódik, a jelen összefüggésben ugyancsak felhívott 7. § (2a) bekezdéshez, vagyis az állomány tekintetében a szaporítási események általában véve teljesítendő bejelentésére viszont nem. Az adott ügyre nézve a Kúria ezen hivatkozott döntése tehát ebben összefüggésben nem tekinthető irányadónak.

[44] A 640/2014/EU rendelet 30. cikk (4) bekezdésének *d)* pontja alkalmazása a Jogcímrendelet 7. § (2a) bekezdésére ugyanis egyébiránt azért nem lehet kizárt, mert az a rendelkezés az említettek szerint a Jogcímrendelet általános szabályai között van. Oly mértékig tehát nem lehet meghatározott, mint a kifejezetten a tárgyi anyatehéntartási támogatásra kiható 13. § (3) bekezdés.

[45] Az alperes további érve szerint a 640/2014/EU rendelet 13. cikk (1) bekezdésében foglaltak ugyanakkor csak a támogatási és kifizetési kérelmek benyújtására vonatkoznak, figyelemmel az előbbieken idézett első albekezdésre. A második albekezdés szerint azonban a hatékony ellenőrzések ütemezésének és végrehajtásának biztosítása érdekében a tagállamok által az igazoló dokumentumok kellő időben történő benyújtása tekintetében meghozandó bármely konkrét intézkedés sérelme nélkül, az első albekezdést alkalmazni kell az illetékes hatóságnak benyújtandó támogatási kérelmek, dokumentumok, szerződések vagy egyéb nyilatkozatok esetében is, amennyiben ezek a támogatási kérelmek, okmányok, szerződések vagy nyilatkozatok megalapozó jelleggel bírnak a szóban forgó támogatási jogosultság szempontjából. Ebben az esetben a csökkentés az adott támogatásként kifizetendő összegre vonatkozik.

[46] A Kúria szerint a rendelkezést alkalmazni kell a kérelem benyújtásán túl a dokumentumokra és egyéb nyilatkozatokra is. Márpedig ekkor figyelembe veendő a harmadik albekezdés, miszerint amennyiben a késedelem meghaladja a 25 naptári napot, a kérelmet elfogadhatatlannak nyilvánítják, és a kedvezményezett nem részesül támogatásban. A 25 napot meg nem haladó késedelem tehát még a késedelmesség enyhébb jogkövetkezményeivel jár. Ugyancsak figyelembe esnek a felperes által felhozott különböző bejelentési időpontokban való teljesítések is.

[47] A 640/2014/EU rendelet 30. cikk (4) bekezdés *d)* pontja visszautal az egyébként más eredetű támogatásokról szóló 639/2014/EU rendelet 53. cikk (4) bekezdésére, amelyik a tagállamnak is felhatalmazást ad késedelem következményeinek a jogosultsági feltételek sérelme nélküli megállapítására azáltal, hogy referencia-időpontot (póthatáridőt) állapíthat meg. Ennek korlátja a 640/2014/EU rendelet közvetlen alkalmazási kötelezettsége alapján a

13. cikk (1) bekezdés utolsó mondata, miszerint a késedelem nem haladhatja meg a 25 naptári napot (jelen ügyben ez 13 nap).

[48] Az EU rendeletek közvetlen alkalmazási kötelezettsége folytán, figyelemmel arra, hogy a Jogcímrendelet külön nem tartalmaz határidőt, referencia időpontként ez a szabály irányadó figyelemmel a 640/2014/EU rendelet idézett 13. cikk (1) bekezdésében foglaltakra, azaz akkor, ha a jogosultsági feltétel a teljesítés szempontjából nem meghatározó (releváns), amit a pároztatás általános bejelentési kötelezettségét illetően az előbbiekben a Kúria megállapított.

[49] A 640/2014/EU rendelet 30. cikk (4) bekezdése értelmében akkor lehet meghatározottnak tekinteni az egyedeket olyan meg nem felelés esetén, amely az állatokkal kapcsolatos események számítógépes adatbázisba történő késedelmes bejelentéséhez kapcsolódik, ha a bejelentésre a birtokon tartási időszak kezdete vagy a 639/2014/EU felhatalmazáson alapuló rendelet 53. cikkének (4) bekezdésével összhangban meghatározott referencia-időpont előtt került sor. E referencia-időpontra a Kúria szerint a Jogcímrendelet 7. § (2a) bekezdése tekintetében a 640/2014/EU rendelet idézett 13. cikk (1) bekezdésében foglaltak alkalmazandók. Az alperes azon jogértelmezése, amelyik nem volt tekintettel az alkalmazandó uniós kötelező jogforrásra, a 640/2014/EU rendeletbe ütközően sérelmes.

[50] A Jogcímrendelet 7. § (2a) bekezdése és 13. cikk (1) bekezdése tehát együttesen értelmezendő. A 7. § (2a) bekezdésére nem vetíthető ki a 13. cikk (1) bekezdés, miként azt az alperes és az elsőfokú bíróság állította. A 13. cikk (1) bekezdése ugyanakkor nem tekinthető speciális szabálynak sem, miként a felperes érvel. Valójában két külön vonatkoztatási körű szabályról van szó, amelyeknek vonzatai éppen az ügyben meghatározó késedelmesség megengedhetősége és feltételei vonatkozásában eltérőek.

[51] Összességében tehát megállapítható, hogy a Jogcímrendeletben foglalt, az ügyben érintett bejelentési kötelezettségek együttesére, beleértve a különbségek értékelését is, figyelemmel kell lenni, az EU rendelet közvetlen alkalmazási kötelezettségét érdemben számításba véve.

[52] A Kúria szerint az EU rendeletnek és a Jogcímrendelet alkalmazandó szakaszainak az előbbieket követve van olyan értelmezése, ami nem vezet ellentmondásra és jogszabályi ütközésre. Erre tekintettel a felperes előzetes döntéshozatal iránti eljárás indítványozását célzó kezdeményezése nem tekinthető megalapozottnak.

[53] A kifejtettek alapján az alperesi határozat - az elsőfokú döntésre kiterjedően - jogellenesnek minősül a Jogcímrendeletbe és a 640/2014/EU rendeletbe ütközően is. Az elsőfokú bíróság ítélete sérelmes amiatt, hogy ezt a jogellenességet a Kp. 121. § (1) bekezdésébe ütközően nem állapította meg.

[54] Mindezek folytán a Kúria az elsőfokú ítéletet a Kp. 121. § (1) bekezdés *b)* pontjának megfelelően úgy változtatta meg, hogy az alperes EUJF/377-2/2024. számú határozatát – az elsőfokú határozatra is kiterjedően – megsemmisítette, és az elsőfokú hatóságot új eljárás lefolytatására kötelezte.

[55] Az új eljárásban a közigazgatási szervnek figyelemmel kell lennie arra, hogy a támogatás felhasználásának jogszerűsége az ellett állatokra, illetve az állomány többi részére külön is vizsgálendő, mindegyikre nézve a rá vonatkozó előírások teljesítésének függvényében. Tekintettel kell lenni arra is, hogy az esetleges mulasztás joghatásait részleteiben és differenciáltan kell vizsgálni, figyelemmel a késedelem értékelésére, mindezeknek különbözőképpen számításba veendő, a szabályozásból jogilag levezetett következményei alkalmazására. E jogi szempontok vizsgálata és értékelése után kell a hatóságnak döntését meghoznia a támogatási kérelemről, és szükség szerint rendelkeznie az esetleges mulasztások jogkövetkezményeiről.

A döntés elvi tartalma

[56] *A 2022. évi anyatehéntartási támogatás jogszabályi feltételei körében a támogatást igénylő részéről kötelezettségei teljesítésének módja az állomány nem ellett része termékenyítési eseményei bejelentési kötelezettségét illetően, a vonatkozó Jogcímrendelet által értelmezhetően külön meghatározott. A mulasztás értékelésekor a 640/2014/EU rendelet késedelmi szabályai közvetlen alkalmazási kötelezettségére is figyelemmel lehet csak az esetleges jogkövetkezményeket megállapítani.*

Záró rész

[57] A pervesztes alperes köteles a felperes részére megfizetni a Kp. 35. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó, a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 83. § (1) bekezdésére figyelemmel a 81. § (1) bekezdése szerinti elsőfokú, továbbá a felülvizsgálati eljárási költséget. A rendelkező részben a perviteli költségek meghatározása a felperesi felszámítás alapján került megállapításra.

[58] Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 50. § (1) bekezdése értelmében feljegyzett kereseti és felülvizsgálati eljárási illeték - az alperes Itv. 5. § (1) bekezdés *a)* pontja szerint való illetékmentessége folytán - az állam terhén marad.

[59] A Kúria által hozott határozat ellen felülvizsgálatnak a Kp. 116. § *d)* pontja szerint nincs helye.

[60] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Kp. 115. § (2) bekezdésének megfelelően alkalmazandó 107. § (1) bekezdése, a felperes igénye alapján tárgyaláson bírálta el.

Budapest, 2025. március 4.

Dr. Kurucz Krisztina sk. a tanács elnöke

Dr. Horváth Tamás sk. előadó bíró

Dr. Vitál-Eigner Beáta sk. bíró

Dr. Bernáthné dr. Kádár Judit sk. bíró

Dr. Rák-Fekete Edina sk. bíró

A kiadmány hitelül:
tisztviselő